

Si a Enric Morera li hagueren dit ara fa uns anys que anunciaria el seu adéu a la secretaria general del Bloc Nacionalista Valencià ostentant la condició de president de les Corts i durant un esmorzar informatiu protagonitzat per ell a l'hotel Astoria –amb el president de la Generalitat, diversos consellers i els principals representants de l'empresariat com a oients–, de segur que no s'ho hauria cregut.

Un adéu a la sala de premsa de la seu del partit –l'entresòl fosc del carrer de Sant Jacint, 28– era bastant més previsible que no a l'Astoria. En aquelles dependències tan atapeïdes, el despatx de Morera ocupava una habitació interior amb una finestra que donava al deslluñat de l'edifici, que alhora feia la funció de xemeneia. Les burilles del cendrer a vessar n'eren la prova.

A taula, sempre tenia una calculadora i papers escrits per Lluís Miquel Campos, el seu home de confiança, qui ha guiat l'estratègia electoral del Bloc els 13 anys que Morera ha liderat el partit. Números i més números a la recerca de la xifra màgica: el 5% dels vots que donava accés a les Corts valencianes, un somni humit que el Bloc mai no va poder fer realitat en solitari.

En aquell entresòl tan inhòspit va engendrar-se el primer Compromís, de què Esquerra Unida també en forma part. La incompatibilitat entre l'oli i l'aigua, però, va separar-los de seguida. No obstant això, Compromís ha acabat esdevenint una força de govern a moltíssims ajuntaments, la Diputació de València i la Generalitat Valenciana. Una coalició amb quatre diputats al Congrés que aquests dies negocia el Govern de l'Estat i fins i tot compta un eurodiputat.

La decisió de Morera de no optar a un cinquè mandat al si del Bloc ha destapat la capsa dels trons. Des que el 2003 va imposar-se per només dos vots a la llista encapçalada per Maria Josep Amigó, el Bloc no ha viscut un congrés nacional de confrontació. L'any següent va integrar alguns crítics a la seua executiva –entre

EVA MÀNEZ

ENRIC MORERA

«NO VEIG DIFERÈNCIES IDEOLÒGIQUES NI DE PROJECTE, HI HAURÀ UNA CANDIDATURA ÚNICA A LA SECRETARIA GENERAL»

els quals Enric Nomdedéu i Àgueda Micó– i va començar a dissenyar l'«espai valencià de progrés» que donaria pas a la conformació de Compromís. Enguany, però, tot indica que serà diferent.

La placidesa interna s'ha espatllat per dues raons. D'una banda, per la sensació que s'ha cedit massa espai –ideològic i representatiu– als altres socis de Compromís, especialment a Iniciativa, que lidera Mónica Oltra. I de l'altra, per la desil·lusió que va significar la coalició amb Podem del 20D, que la militància havia rebutjat en referèndum però que va aprovar-se pel risc de migpartir Compromís. Ací també hi ha la percepció que Oltra va imposar el seu criteri, esquivant les regles de què s'ha dotat la coalició.

JORDI SEBASTIÀ

«ÀGUEDA REPRESENTA LA CONTINUÏTAT, AMB ASPECTES TAN CRITICABLES COM EL PACTE AMB PODEM»

Un manifest en favor del vot universal al setè congrés del Bloc –que ja han signat prop de 900 militants, un terç del total– evoca el procés traumàtic que va precedir el pacte amb Podem. Llavors també va haver-hi un manifest en contra, però en aquest cas, a més, és encapçalat per una persona amb aspiracions de dirigir el partit: Rafa Carbonell, que va ser vice-alcalde d'Alcoi i és l'actual cap de gabinet del conseller d'Economia, Rafael Climent. El seu nom es perfila com el candidat crític de fa mesos, i el 9 de gener. Al darrer consell nacional de la formació, ja va aconseguir que s'acceptara –per unanimitat– la seua proposta de *model PNB*, en què els càrrecs institucionals resten al marge dels orgànics.

El pas al costat de Morera s'emmarca dins d'aquest nou paradigma. En canvi, el seu suport a Àgueda Micó –que optarà a succeir-lo el cap de setmana del 21 i 22 de maig, si una repetició dels comicis espanyols no obliga a ajornar el conclave– resulta més cridaner.

En realitat, Micó, la secretària d'organització des del 2012, liderava l'anomenat *sector crític* de l'executiva, que també integraven uns altres valors emergents del partit, com ara Fran Ferri, Vicent Marzà o Maria Josep Ortega. Tots ells tenien la convicció que competirien contra Morera o algú proposat per ell, per fer-se amb el control del partit. Tanmateix, el rival serà Carbonell, i Morera estarà del seu bàndol. El criticat s'ha aliat als crítics.

Què ha passat, doncs? “Hem crescut junts i hem fet una molt bona feina tots aquests anys, només això”, diu Morera. Quan se li demana si la negociació angourosa amb Podem ha influït en l'acostament, l'encara secretari general es mostra taxatiu: “Vam conduir aquell procés de manera brillant, tenint en compte que hi havia en joc l'estabilitat del Govern valencià”. Avui, Morera i Micó formen *ticket* electoral. Si ella guanya el congrés, tot fa pensar que en seria el president, un càrrec més aviat honorífic.

En qualsevol cas, Morera clama per la unitat, perquè no detecta “diferències de projecte ni ideològiques” entre Micó i Carbonell. “El valencianisme polític ha arrelat fort i ara necessita aconseguir més solidesa”, afirma, convençut que finalment “hi haurà una candidatura única”.

La tardor passada, però, vuit membres de l'executiva –un terç, de nou– van dimitir com a conseqüència de l'entesa amb Podem, que encara els va coure més després que la Mesa del Congrés –com havien advertit que passaria– no accedira a la constitució del grup parlamentari valencià que els partidaris de l'aliança havien esgrimit en defensa de l'acord.

Micó: un balanç “molt positiu”

“El balanç de la gestió d'Enric és molt positiu. Més enllà dels problemes interns que hem tingut a Compromís, que no són responsabilitat seua, com a secretari general ha obert el Bloc i ha propiciat un èxit electoral inqüestionable”, explica Àgueda Micó. “Des del 2012 m'he dedicat a eixamplar l'espai de Compromís a cada comarca, una tasca enormement gratificant”, diu qui també ocupa una de

les dues secretaries d'organització de la coalició valencianista.

Sobre la probable candidatura opositora, Micó considera que al Bloc s'està produint “un relleu generacional, un petit moviment sísmic”. “És un fenomen que guarda un cert paral·lelisme amb el de la fi del patriarcat: alguna gent que porta més temps al partit se sent afectada per la irrupció de persones que militen de fa menys temps però que estan sobradament capacitades per assumir responsabilitats molt elevades”. “Tant jo com una altra gent farem tots els possibles per tal que hi haja una llista unitària. Com poden haver-n'hi dues en un moment com el que estem vivint?”, afegeix Micó.

La reunió que ella, Marzà i Ferri van mantenir amb Oltra a l'estació de Joaquim Sorolla poc després dels comicis valencians del 24 de maig del 2015 –en què presumiblement van acordar establir sinergies amb Podem– ha generat bastant controvèrsia. “Ni jo ni ningú podem

FRAN FERRI

«ÉS PER ÀGUEDA MICÓ QUE COMPROMÍS S'HA CONVERTIT EN UN ACTOR CLAU A MADRID»

EVA MÁNEZ

decidir el futur del Bloc prenent un cafè. Alguns necessitaven construir un relat i van muntar-lo a partir d'ací, potser perquè els molestaven els lideratges ascendents de Ferri i Marzà”, replica ella. “Tant ells com jo som molt nacionalistes, ningú no pot dubtar-ho. És clar que el nacionalisme de Compromís no és tan visible com el del Bloc, l'hem igualit una mica, però els èxits obtinguts em semblen evidents. Jo mateixa vaig mostrar-me molt dura en contra dels pactes amb Equo del 2011 i el 2014, però aquells acords ens han permès tenir Joan Baldoví com a diputat al Congrés i Jordi Sebastià al Parlament europeu”, destaca Micó.

Carbonell: “Respecte a les bases”

“Hem de preguntar-nos si el nacionalisme polític és necessari o no, i en cas que siga així, repensar el seu pes dins de Compromís”, observa Rafa Carbonell, que proposa un projecte sobre tres ítems: “Democràcia a sang freda; gestió conjunta amb les bases i respecte escrupolós a les seues decisions, i construir un Bloc fort per fer un Compromís millor”. Segons ell, “Compromís funciona bé a la majoria de pobles i comarques, però no per dalt”.

“Sempre he estat lleial al secretari general, però Enric sap que des del mes de juny molta gent del partit m'anima a fer un pas endavant”, comenta Carbonell, que demana això mateix als socis de coalició: “A Compromís potser no hi ha amor, però com a mínim hi hauria d'haver lleialtat. Som una UTE basada en la confiança. Si els nostres socis no volen caminar cap a una federació de partits i encara menys cap a una fusió, si més no caldrà establir unes regles del joc més clares i justes. Hem de fer un *reset*”.

Al seu parer, “el viratge d'Àgueda ha estat radical”, i de fet, la responsabilitza de l'onada de dimissions que va causar la coalició preelectoral amb Podem. “Al capdavall, és ella qui ha dut el pes del partit”, sentència Carbonell, temorós que el Bloc acabe “igual com el PSPV ara fa 40 anys”, és a dir, sotmès a una marca estatal. “Tenim coincidències amb Podem, però no compartim una cosa essencial per nosaltres com és el país”.

Les veus de la divisió

Tret del portaveu al Congrés, Joan Baldoví, els principals referents del Bloc prenen posicions en la cursa per la secretaria general, que es preveu emocionant. →

→ “Àgueda representa la continuïtat amb la línia seguida fins ara, que té aspectes tan criticables com el pacte amb Podem en contra dels desitjos de la militància i la manca de pressió per tal d’avançar en la relació entre les diverses famílies que integrem Compromís”, apunta Jordi Sebastià des de Brussel·les. “Hem de ser molt més insistents en la reclamació d’una coalició millor, i hem de fer partícips els adherits de Gent de Compromís, que també són uns damnificats de l’*statu quo* actual”, diu. Per ell, l’acord amb els de Pablo Iglesias, que “tots dos defensaven aferrissadament”, va marcar “un punt d’inflexió” en la relació entre Morera i Micó: “És curiós, perquè malgrat formar part de la mateixa direcció, fins aquell moment era usual veure’ls votar diferent als consells nacionals”.

Sebastià refusa que l’opció de Carbonell represente el *mayorisme*, en referència a Pere Mayor, fundador del partit i secretari general anterior a Morera. “És un intent de canviar el rumb de les coses, simplement això, una voluntat explícita d’enfrontar-se a qui siga a la recerca d’una fórmula unitària a Compromís”, resumeix.

Fran Ferri, síndic a les Corts valencianes, saluda que Morera “a poc a poc haja acceptat que la secretaria general del partit vol dedicació exclusiva” i lloa les capacitats de Micó, que “ha donat la cara en els moments més difícils, principalment a partir de la disrupció que va comportar el pacte amb Podem”. “Gràcies a la seua feina incansable, Àgueda ha fet un nou Bloc, més transparent i participatiu. Està sobradament preparada per assumir un càrrec de tanta responsabilitat i té unes conviccions nacionalistes fermes. Sap plantar-se quan toca i és molt cabuda... És per ella que Compromís s’ha convertit en un actor clau a Madrid. Una part de la coalició no veia amb mals ulls la possibilitat que els nostres quatre diputats es quedaren al grup de Podem”.

De Carbonell, Ferri valora “l’experiència que ha adquirit com a cap de gabinet del conseller Climent, una experiència que es malbarataria” en cas que arribara

a la secretaria general i es veiera obligat a abandonar qualsevol responsabilitat institucional. “Desconec si ell representa el *mayorisme*”, continua Ferri, “però és cert que alguna gent que li dóna suport se situa en aquesta òrbita i té una manera de fer política molt diferent a la meua”.

Tres escons a la dreta de Ferri seu Mònica Álvaro, que va reeixir com a regidora a Vila-real, una responsabilitat que va abandonar en ser escollida diputada a les Corts, on és la síndica adjunta de Compromís. Álvaro recrimina a la direcció eixint que no acatara la decisió de la militància de no concórrer a les eleccions amb Podem: “La gent del Bloc no està acostumada a votar una cosa i que se’n faça una altra”, etziba, un retret que afecta de ple l’aspirant a la secretaria general. “Ella ha sigut l’executora del que tenim ara. La responsabilitat és compartida amb Morera, han format un tàndem”, diu.

“El Bloc que faria Àgueda Micó ja l’hem vist, ha ignorat les bases i ha negat el vot universal al congrés del mes de maig”, continua Álvaro. “Tot sovint hem violat els nostres estatuts, i no sols en el cas de l’aliança amb Podem. Els òrgans del partit van validar la candidatura del conseller Rafa Climent, però no la de Vicent Marzá. De segur que l’hauríem ratificada, però ací també van infringir-se les normes de funcionament”.

Al Congrés dels Diputats –el cognom del qual ha proposat eliminar– seu des del gener Marta Sorlí, diputada del Bloc escollida per la candidatura Compromís-Podem. Aplaudeix la decisió de Morera –“una retirada a temps és una victòria”– i es posiciona clarament del costat de Micó. “S’ha guanyat a pols ser la secretària general”, rebla, “darrerament fins i tot ha exercit com a tal sense ser-ho, perquè Enric estava massa ocupat com a president de les Corts”.

Sorlí lamenta que la probable candidatura alternativa “nasca del descontentament”. “Entre la voluntat de construir un projecte engrescador i la ràbia, preferesc la primera opció. Tinc 29 anys, milito al Bloc des dels 23 i estic contenta del crei-

MÒNICA ÀLVARO

«EL BLOC QUE FARIA ÀGUEDA MICÓ JA L’HEM VIST. HA IGNORAT LES BASES I HA NEGAT EL VOT UNIVERSAL»

xement que hem viscut. Estem canviant el País Valencià de manera constructiva, sense destruir ni tancant-nos a casa nostra. No tinguem por de fer-nos grans”.

Una percepció antagonica a la d’Emili Altur, vice-president tercer de la Diputació de València, molest perquè “a molta gent que va treballar durant molts anys fent una travessa pel desert, no se l’ha feta partícip d’aquesta victòria”. Altur no se n’amaga i pensa que “algunes persones estan sobredimensionades”. En canvi, “no s’ha comptat amb determinats dirigents del Bloc que van pensar molt per fer un gran partit i un gran Compromís”.

A Altur li crida l’atenció que organitzacions com la Fundació Nexe o el Tirant Lo Blanc, “que al seu dia van fer oposició a Morera i es mostraven totalment contràries a pactar amb formacions d’obediència espanyola, creant plataformes com ‘Bloc, tu pots’, ara hagen acceptat la coalició amb Podem”. En el cas d’Altur, “el malestar pel pacte amb Podem no és tant de fons com de forma”, i davant les acusaci-

EMILI ALTUR

«NO S'HA FET PARTÍCIPI DE LA VICTÒRIA A MOLTA GENT QUE VA FER LA TRAVESSA PEL DESERT MOLTS ANYS»

ons de *majorisme*, recorda que “Pere va donar suport a Enric perquè fóra secretari general”. “Molts dels que han signat el manifest en defensa del vot universal ni tan sols no saben qui és Pere Mayor, parlem d’un moviment transversal”, assevera Altur. “Per a alguns és com si la feina de Pere no haguera existit, un recurs fàcil per a qui no té arguments”.

Vot universal i 26J

La negativa de l’executiva actual a acceptar el vot telemàtic per escollir la nova direcció del partit xoca amb la voluntat dels prop de 900 militants –entre els quals molts partidaris de Carbonell– d’estendre aquesta decisió a tots els militants, puguen assistir o no al congrés nacional, que per primera vegada serà assembleari: els afiliats s’hi poden inscriure fins a finals d’abril. Fins ara, només hi podien anar uns centenars de delegats.

Si els més de 3.200 militants pogueren votar des de sa casa, les opcions de victòria dels crítics serien més elevades.

MARTA SORLÍ

«ESTEM CANVIANT EL PAÍS VALÈNCIÀ SENSE TANCAR-NOS A CASA NOSTRA. NO TINGUEM POR A FER-NOS GRANS»

O això pensen ells en funció de l’actuació de Morera, Micó i companyia. Ella fins i tot obri la possibilitat “a decidir l’elecció directa del secretari o secretària general en el congrés, i procedir a escollir-lo el mes següent”. A Ferri, no li sembla normal “votar els dirigents del teu partit mentre menges una paella al camp o estàs al cinema”, i es posa ell mateix com a exemple: “En moltes ocasions he votat una cosa diferent de la que pensava votar, en haver escoltat els posicionaments dels companys en un congrés o consell nacional”. Enric Morera, de la seua banda, troba que “el debat de les ponències i l’elecció de la nova direcció són dos processos indestrutibles, i és evident que no es poden votar les ponències a distància”. Al seu torn, els partidaris de poder votar la direcció telemàticament, com es fa amb els candidats a les primàries, diuen que això permetria participar en una decisió tan important a aquells que el cap de setmana en qüestió estiguen a l’hospital, en un casament o simplement treballen. “Ens omplim la

boca parlant de la diàspora valenciana i els neguem al vot al nostre partit. No pot ser que els partits de la política vella ens avancem en democràcia interna”, es plany Carbonell.

L’autèntic drama, però, arribarà si el congrés del Bloc s’ha de suspendre per la repetició de les eleccions espanyoles, que serien el 26 de juny i obririen un debat sobre la reedició de la coalició amb Podem. Un debat tòxic que a tothom li provoca urticària. Què s’hauria de fer, ara que ha quedat clara la inviabilitat del grup propi valencià?

Potser per això Joan Baldoví i Mónica Oltra s’esforcen tant aquests dies a fer Pedro Sánchez president. Micó no tanca la porta al pacte, però garanteix que no es reeditaria “en les condicions actuals”, sobretot pel “desencís” que va significar la deixadesa dels cinc diputats de Podem a l’hora de reclamar el grup propi.

“Que parlen les bases”, reclama Carbonell, per a qui un altre acord amb Podem, no obstant això, seria “difícil de pair”.

“S’ha de respectar la decisió que adopte la militància, això és el més important, i cal tenir present que qualsevol mitjà no s’hi val, per aconseguir els objectius que pretens aconseguir”.

Morera somia una plataforma valencianista oberta a més partits, legalitzada a València i amb garanties jurídiques suficients de tenir grup propi. “No ens subordinarem a cap partit estatal”, reitera.

Jordi Sebastià, clarament contrari a l’acord, aposta per anar “en solitari, com a Compromís, i lluitar per obtenir un resultat tan bo com el de les autonòmiques del 2015”. Mónica Álvaro, en la mateixa línia, diu que “els pactes es fan després de les eleccions, no abans”. I afegeix: “Jo no vull influir al País Valencià des de Madrid; si aspirem a això, aquest no és el projecte que jo em pensava que era”. Emili Altur no vol “cap subjugació als interessos de cap partit espanyol”, però “en cas que les bases aprovaren una possible entesa”, exigeix “més pes del Bloc”, que només va aconseguir dos dels nou escons de la coalició.

Marta Sorlí hi és més procliu, però amb “un contracte blindat que obligue totes les parts a lluitar pel grup propi”, i Fran Ferri, primer de tot, reclama unes “regles clares a Compromís” que “faciliten el diàleg amb unes altres forces”. Congrés o eleccions, *susto o muerte*, al Bloc sembla Halloween. ●